

Antibiotická rezistence z pohledu praktického lékaře

Ludmila Bezdíčková, praktická lékařka
a katedra všeobecného praktického lékařství, IPVZ, Praha

Praktický lékař – praktické cíle

Rychlé metody
testování

Komunikace s
pacientem

Mezioborová
spolupráce

Prevence a léčba
infekcí

Pokusme se ovlivnit to,
co je v našich rukou
a silách!

Diagnostika infekčních onemocnění v ordinaci praktického lékaře

- Rozbor anamnézy
(příznaky pacienta, přidružené choroby, očkování)
- Zohlednění epidemiologické situace
- Klinické vyšetření v ordinaci, telemedicínské konzultace jako doplněk: triáž (akutní – neakutní, rozhodnutí o nutnosti fyzického vyšetření v ordinaci, pracovní neschopnost, pozvání na čas – infekční/neinfekční provoz ordinace)
- Metody rychlého testování – dle rozhodnutí lékaře, praktický lékař vyšetřuje tehdy, má-li vliv na léčebný postup (není nutné vždy)
- Laboratorní vyšetření: odběr krve, mikrobiologické vyšetření (kultivace)
- Zobrazovací metody: RTG, point-of-care ultrazvuk (POCUS)

Metody rychlého testování (POCT)

Umožňují diagnostiku přímo v ordinaci (výsledek do 15 minut)

Antigenní testy – virová onemocnění (covid-19, chřipka, RSV, adenoviry)

Streptest – infekce způsobené pyogenním streptokokem

CRP (C-reaktivní protein)

Sedimentace

Limitace: falešná negativita i pozitivita

Správná indikace a interpretace je klíčem ke správné terapii

Původ infekcí: epidemiologické hledisko

- Většina infekcí je virového původu
- Řada onemocnění má nerozeznatelné příznaky:
jen na jejich základě nelze rozeznat od sebe jednotlivé infekce
- Aktuálně cirkulující kmeny
- Přesná diagnostika má význam existuje-li specifická léčba
(rizikovní pacienti – covid-19, chřipka), v rámci tzv.
diferenciální diagnostiky (ušetří zbytečnou preskripci antibiotik)
- Význam ochrany a testování osob v úzkém kontaktu
s rizikovými pacienty
- U nerizikových pacientů není nutná přesná diagnostika
– nemá vliv na klinické rozhodování

Komunikace s pacientem

Jasná, srozumitelná, otevřená

Reflektující úroveň zdravotní gramotnosti konkrétního pacienta

Konzistentní – kontinuita v péči praktického lékaře

Komunikace nejistoty (neznamená, že lékař neví, jak postupovat)

Doporučení pro případ zhoršení stavu

Předávání lékařských zpráv (lékař na lékařské službě první pomoci nezná anamnézu pacienta, často vede k nadbytečné preskripci ATB)

Vysvětlení, že i symptomatická léčba je dostačující, antibiotika virózu neléčí!

Mezioborová spolupráce

Pouze společným úsilím
docílíme změny

Předávání
lékařských zpráv

Kontrola preskripce
v lékovém záznamu

Respekt a kolegiální

Odbornost

Tvorba mezioborových
doporučených postupů

Prevence infekcí v ordinaci praktického lékaře

- Preventivní opatření nás mnoho nestojí, ale mohou hodně pomoci!
- Očkování: covid-19, chřipka, pneumokokové nákazy, RSV, černý kašel
- Rouška/respirátor v čekárnách zdravotnických zařízení zejména v době zvýšeného výskytu respiračních infekcí a/nebo při vlastním infekčním onemocnění
- Společenský odstup při příznacích infekčního onemocnění
- Respekt ke zranitelnějším
- Nemocné děti - senioři

Léčba infekcí v ordinaci praktického lékaře

- Většina infekcí, se kterými se setkáváme je virového původu a ATB na ně nemají žádný efekt
- Většina infekcí je samoúzdavných
- Pacient odcházející bez ATB je šťastný pacient!
- Symptomatická léčba: léky zaměřenými na zmírnění příznaků onemocnění, velmi dobře dokáže poradit lékárník
- Při zhoršení stavu nejlépe navštívit/konzultovat opět téhož lékaře (zná průběh Vaší nemoci), pokud k tomu není akutní důvod, doporučujeme spíše se vyhnout návštěvě pohotovosti/lékaře jiné odbornosti bez předchozí konzultace s praktickým lékařem

Léčba antibiotiky

- Pro bakteriální onemocnění
- O indikaci rozhoduje lékař (pacient by neměl až na výjimečné situace nasazovat ATB bez předchozího vyšetření/konzultace s lékařem)
- Ukáže-li další vývoj, že původ infekce není bakteriální, je v pořádku, pokud lékař antibiotika vysadí
- Lékaři upřednostňují cílenou léčbu (úzkospektrá ATB) nad širokospektrými antibiotiky, jejich užití je spojeno s vyšším rizikem výskytu nežádoucích účinků a navození ATB rezistence
- Pokud se lékař rozhodne ATB terapii nenasazovat, důvěřujte mu

Společnými silami za stejným cílem!

Ekologické uvažování

Planetární zdraví

ludmila.bezdickova@ipvz.cz

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Projekt prevence antibiotické rezistence (ZD-PVP2-001)
byl podpořen grantem z Fondů EHP 2014-2021 z programu Zdraví
www.eeagrants.cz